

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Kedden Aprilis 23-dik napján, 1816-dik esztendőben.

Frantzia Ország.

A' General-Lajtnant Drouot' processusa, ámbár ő halálra nem ítéltetett is, olyan nevezetes volt, hogysok tekintetben megérdemli a' figyelmetességet. Az első (Párisi) katona osztályból valók voltak a' Birái, úgymint: Gen. Lajtnánt Gróf *Anthuard* (Elölülő); Báró *Rogniat* és Báró *Taviel* Gen. Lajtnantok; Oberster Marquis *Marcillac*; Svadronos Kapitány *Vicomte Pons*; Kapitány *Dutius*, és Kapitány *Vergennes* (Birák). Kapitány *Ressius* mint Királyi Biztos. Batalionkommandáns *Deloug*, mint Referens, és *Boudin*, mint Jegyző. —

Az ülés Aprilis' 6-dikán tizenegyedfél órakor kezdődött-el. Először az Akták olvastattak-fel. Ezekből azt kellett legelőbb is kitanúlni, hogy vett-é Gen. *Drouot* azután, hogy a' maga Császárjával *Elba* szigetére ment lakni, mint Frantzia Genesális, fizetést vagy nem vett? Ezt azért volt szükség tudni az ítélő biráknak, minthogy a' Gen. *Drouot* legfőbb mentsége abban állott, hogy ő az 1814-dik esztendő' Aprilisének 10-dik napjától fogva nem tartatott Frantzia hazafinak lenni. Ki is jött az Aktákból az, hogy noha néki meghagyatott az a' jussa, hogy a' fizetését vehesse, azt, a' nevezett naptól és esztendőtől fogva tsakugyan nem vette, azért, mert

nem akart tovább úgy tartatni, mint Frantzia polgár. Ugyan ezen Aktáknak megvizsgáltatásából nyilatkoztak-ki az itt következő négy dolgok: —

Először: — Mikor az *Elbai* hadi biztos *Lecour*, 1815-ben Febr. 26-dikán látta volna, hogy a' fegyveres seregek hájóra ülnek, e'kképpen szollott Generális *Drouot*hoz a' Porto-Ferrajói kikötőhely' partján: *Sajnálom, hogy részese nem lehetek ennek az expeditzióknak, a' melly meg lehet, hogy veszedelmekkel leszen összekötve.* — *Drouot* így felelt: Ne bánkodjék biz ezen Barátom oly nagyon! Mi felettébb nagy bolondságot tsinálunk; ha tanátsomat követnék, mi nem távoznánk-el *Elbáról.* —

Másodszor: — Madame *Dechampes* a' Napoleon' Fourirjának felesége, szerentsés útát kívánván *Elbáról* való elindulásakor *Drouot*nak, 's ez meg fogván az aszszony' kezit, így felelt néki: Bonaparte az én jóvallásom ellen teszi ezt az expeditziót; mi meg fogjuk bánni, hogy *Elbát* ide hagytuk. —

Harmadszor: — Midőn Madame *Borghesétől*, a' Bonaparte' egygyik hugától elbútsuzott Generális *Drouot*, felettébb nagy nyughatatlanságot mutatott.

Negyedszer: — Báró *Poroul*, a' kú *Elba* szigetén a' Bonaparte Bévevője és Fizezője volt, azt a' bizonyosságot tette *Drouot*-

rol írásban, minthogy beteg lévén az ítélőszék előtt meg nem jelenhetett, hogy ő hallotta, hogy *Drouot* ekképpen beszéllett légyen: Én míg ide volt, mindent megtettem, a' mit csak meg tehettem, hogy a' Császárt az *Elbáról* való eltávozásról lebeszélhessem. Mikor már a' tengeren voltunk, egyszer néhányan a' hajó' fedelén állva beszélgettünk. Bonaparte réám mutatván, ekképpen szollott: Ha ennek az okosnak hitelt adtam volna, nem távoztam volna el *Elbaról*: de mi haszna lett volna annak is? *Portoferrójában* még veszedelmesebb lett volna maradni. —

Mind ezeknek felolvastatása után déltájban békisérték magát *Drouotot* is az ítélőszék' szálájába. Fél Generál-Lajtnanti formaruhába öltözködve 's a' fején fejrli-liomos kalap lévén, erre a' kérdésre, hogy ki légyen, e'kképpen felelt: *Drouot Antalnak* hívják; 42 esztendőös vagyok; *Nancy* városában születtem; Gróf, General-Lajtnánt, 's a' Betsület-Legióban Nagy Tiszt vagyok.

Az azután eleibe tétetett kérdések 's az ő ezekre tett feleletei így következnek: —

Hol volt 1814-ben Aprilis 12-dik napján? — *Fontaineblauban* Napoleonnál; az ő Adjutánsa 's egyszersmind az ő testörzőseregének Major-General-Adjutánsa voltam.

Mikor hagyta - el ezen Kommandánságot? — Aprilis' 11-dik napján, mikor a' békességkötés ratifikáltatott.

Hol volt az ólta? — *Napoleonnal* *Elba* szigetén, melynek ő engem, mikor oda megérkeztünk, Kormányozójává tett vala. Egyszersmind az ő testörzőseregének is Kommandánsa voltam.

Mitsoda meghatalmaztatást kapott volt arra, hogy idegen szolgálatba lépjek? — Az Aprilis 11-dik napján készült békességkötés által hatalmaztattam-meg arra.

Igen de ez a' meghatalmaztatás csak feltétel alatt történt? — Ezen kötésnek ti-

zennyoltzadiktzikkelye semmi feltételt nem szabott azoknak eleikbe, a' kik Bonapartéval elmentek.

Megmaradott - é szüntelenül *Elba* szigetén? — Én onnét Febr. 26-dikáig, a' mikor hajóra ültünk, el nem távoztam. Az előtt 8 vagy 10 nappal, a' kikötőhely mellett, sétálásközben azt mondotta nékem *Napoleon*, hogy őtet egész Frantzia ország sajuálja, és ő nem soká el fogja hagyni a' szigetet, hogy a' Frantziák' kívánságának engedjen.

Nem esmeretes - é az Úr előtt semmi Proklamátzió, a' mellyet *Bonaparte* 's az ő fegyveres társai a' Frantzia ármádához intéztek? — Igen; az esmeretes előttem, a' mellyet *Bonaparte*, a' mi általevezésünk alatt maga irt, és hogy azt aláírjam, éppen a' kiszálláskor parantsólta.

Megesmérné - é azt most? — Megesmérném; ha éppen azt mutatnák elő, mellyet aláírtam.

Ekkor eleibe terjesztettek Generális *Drouotnak* két Proklamátziót, tudni illik egygyet, a' melly a' *Bonaparte*' kiszállása után az utzákra kifüggesztetve volt, és még egy mást, a' melly, annak idejében, a' Monitörben kihirdettetett. Ezek, némely kifejezésekben különböztek egymástól valamit, hanem a' Király és familiája ellen a' leggorombabb megbántásokat foglaltak magokban, 's a' sereget a' *Napoleonhoz* való pártolásra rogatták. Generális *Drouot* mind kettőt elolvastván, így szollott: — Én ezen két Proklamátziók között külömbiséget találok: de sem az egygyik sem a' másik nem az, mellyet én alá irtam. Mellyet én aláírtam, igaz, hogy rogatta a' seregeket a' *Napoleon* zászlója alá való állásra; de nem voltak benne semmi e'fféle személyes megbántások, mellyek itt ezekben magamnak is bosszúságosok.

Hány embere volt az Uraknak, mikor kiszállottak? — Nyoltzszász negyven; hanem én azt nem hihettem, hogy mi fegy-

veres kézzel akarunk Frantzia Országába bétütni.

Tudva volt-é az Úr előtt a' Király által Mártzius' 6-dikán kiadatott Proklamáció? — Tudva volt; Lyonban Mártz. 12-dikén esett tudtomra. De én a' *Napoleon* alattvalója voltam; én ő tölle máshoz senkihez által nem állhattam. Ha az én ő eránta való hűségem már minden próbát ki nem állott volna is, azt azon veszedelmek még nagyobbá tették volna, a' mellyek között ő volt, 's a' mellyekbe engemet is magával egygyütt beléjek vont vala.

Mikor *Bonaparte* *Paireket* nevezett, nem foglalt-é helyet az Ur a' *Pairek'* kamarájában? — Igen; e' szükséges következése volt az én Fejedelmem eránt való engedelmisségemnek, annak a' ki már ekkor Frantzia Országának is Fejedelme lett vala.

Miért nem ment-el az Ur véle az ő másodszori lemondása után? — Én előbbször abban a' meggyőződésben voltam, hogy egy oly Fejedelmet kísérek, a' ki engem jó téteményekkel megtetézett volt: az ő másodszori lemondásakor ellenben engemet a' Provisoriai Országlószék a' testörző sereg Kommandánsává nevezett vala, és így még azután is használhattam hazámnak; tehát itthon maradtam.

Miért adta magát az Ur a' fogságra önként által; úgy látszott, hogy a' böltesség azt diktálja az Urnak, hogy fusson-el? — Kevésset Juliusnak 24-dike előtt, a' testörző sereget összehivattam, 's az eránt való nyilatkoztatásomat, hogy a' Királynak alája akarom adni magamat, beküldöttem. Jul. 24-dikén kijött az a' Királyi rendelés, melyben én is megneveztetve voltam. Ha eltávoztam volna, hűnösnek tartottak volna; nekem semmit nem vetett szememre lelkiismeretem; ítélő biráimnak mindenre tudok feladni.

Kérte - é az Ur a' maga fizetését, a' mellyet *Elba* szigetén ki nem vett volt,

azolta, hogy Frantzia országba vissza érkezett? — Nem kértem; tsak az 1814-dik esztendőnek Januáriusára, Februáriusára, Mártziusára, és Aprilis 10 első napjaira valót kértem, a' meddig tudni illik Frantzia katona voltam; az után telyességgel semmi fizetést Frantzia országtól venni nem akartam, minthogy nevezetesen ezen időpontban egész meghatározással kinyilatkoztattam vala, hogy telyességgel nem akarom, hogy addig, míg *Elbán* leszek, a' Frantzia armadához tartozó embernek tarttsanak lenni.

Vége lévén ezen kikérdeztetésnek, mint bizonyság belépett *Marschal Macdonald* is az ítélőszék' szalájába, 's minekutánna némmelly kérdések tétettek eleibe, így beszéllett: — “

„Én a' *Ligerisi* armádának elosztatására éppen akkor érkeztem vala meg ennek Stábjához *Bourgesbe*, a' midőn *Generális Drouot*, a' Királynak Jul. 24-dikén kijött Rendelésében megneveztetve lévén, a' testörző sereg vezérlését elhagyta, hogy magát, önként fogságra adja. Nékem úgy esett értésemre, hogy ez a' testörző sereg a' *Gen. Drouot* tanátslásainak és vezérlésének böltessége eránt a' Julius' 3-dikán *Párisban* készült *Kapitulatio'* idejének legfélelmesebb szempillantataiban egész bizodalommal viseltetett, és hogy ezen hasznos példaadást az armáda' egyéb részei is követvén, így történt, hogy *Páris* városa az őtet fenyegető veszedelemtől megmenekedett. Minekutánna ugyan ez a' testörző sereg a' *Ligerisen* túl lévő vidékekre küldetett volna, ezt *Gen. Drouot* a' maga szorgalmatos gondoskodása és álhatatossága által legszorosabb fenyték alatt tartotta, 's annak minden részei között egygyességet tsinálván, azt végezetre a' Királynak egészszen alája adta. Ez a' *Generális* a' megbevesedett fejeket letsendesítette, 's a' veszedelmesekeket, kik a' sereget ismét megtántorithatták 's oly dolgokat követhettek volna el, mellyeket az egész or-

ország megérezhetett volna, a' seregtől elküldötte. Ez a' szerentsés 's a' Királyra és hazára nézve a' testörző seregnél véghez vitetett törekedés 's annak az egész armáda-hoz való befolyása, indította ezt arra, hogy magát engedelmességre botsássa. Így tehát Gen. Drouotnak ezen magaviselete mentette meg hazánknak a' Ligérisen túl lévő részét az idegen seregeknek oda való beütésektől 's a' további nagyobb veszedelmektől, és kigyógyította az egész armádát a' maga hibás képzelődéseinek betegségéből. Az igazság már most kötelességem teszi ezen helyen annak fennszóval való kinyilatkoztatását, hogy az armáda' vezérjeinek elméjébe béöntetett jó intézeteknek, és annak a' példaadásnak, mellyet a' testörző sereg, a' több seregeknek mutatott, köszönhetjük azt, hogy az armádának közönséges eloszlatása, a' melly réambizattatott vala, illy tsendesen végre hajtatott. Generális Drouot oly közönségesen esmértetik és betsültetik, hogy én az ő katonai talentumairól többet beszélteni egészen szükségtelen dolognak tartom, 's nem is beszélhetnék azok felől a' nélkül, hogy az ő betsületességét meg ne bánthatam. "

Ezen beszéd után Drouothoz szollván az előlülő, kérlette, hogy akar-é a' Marschal Ur' mondásaira valami megjegyzéseket tenni? melyre azt felelte Drouot könyvező szemekkel és fájdalmas szívvel, hogy, mivel a' nagy keserűség miatt nem beszélhet, a' maga arra való feleletét írása fogja tenni. Le is írta mindjárt, 's a' Prokátora Girod de l'aine felolvasta. Ennyiből állott: Nem tudom miképpen fejezhessem-ki a' Marschal úr eránt való háladatos érzékenységemet az én mentségemre tett nyilatkoztatásáért. Minden ohajtásaim telyesedtek, midőn azt látom, hogy Frantzia országnak legigasságosabb katonájának betsületét megérdemeltem.

Minden Aktáknak felolvastatása 's bizonyosságoknak meghalgattatása után így szol-

lott a' Referens: — „Mi Generális Drouot, nem tekinthetjük úgy, mint a' ki a' maga Királyának árulójává lett volna, mivel hogy ő nem volt az országban, a' Királyhoz való hűségre semmi hitet le nem tett, tőlle semmi méltóságot, semmi kommandánságot, 's valami egyéb hivatalt el nem fogadott: hanem igazságosan vádolhatjuk azzal, hogy Frantzia országot és ennek Országlószékét fegyveres kézzel megtámadta légyen.

Végezetre magánosan tanátskozott az ítélőszék öt egész órákig ezen kérdés felett, hogy: bűnös-é Generális Drouot abban, hogy Frantzia országot 's ennek Országlószékét fegyveres kézzel megtámadta volna. Négyen úgy ítéltek a' voksolók, hogy nem bűnös, hárman pedig hogy bűnös. — Feloldoztatván e' szerint Drouot a' vád alól, ekkor azt kívánta a' Királyi Prokurator, hogy még 24 óráig ne botsáttassék-ki Drouot a' fogházból, minthogy ő (a' Prokurator) az alatt Megvizsgálószék' eleibe akarja vinni a' processust, hanem tudtára esvén a' Királynak a' dolog, azonnal parantsolatot adott a' Prokuratornak, hogy ne appelláljon. — Drouot más nap mindjárt a' Királyhoz ment, 's nem tsak bébotsáttatott, hanem igen kegyesen is fogadtatott.

Már jó időtől fogva fenn forog a' két kamarák előtt a' Követek' kamarája' tagjainak választatását illető kérdés, és már nem egyszer felettébb heves és mérges vetélkedésekre szolgáltatott alkalmatosságot. Aprilis 8-dikán oly lármás volt az e' felett való czivódás, hogy, mint némelly írók megjegyzik, a' revolútzio' idejének azt a' szakaszát elevenítette fel a' közönség' emlékezetében, a' melyet nem kellene a' mostani képviselőknak az emberek' emlékezetében feleleveníteni. A' dolog röviden ennyiben áll: —

Tudjuk, hogy a' Constitútzio'ban tsak igen közönséges határozás tétetett a' kép-

viselés' Systemájára nézve. Annyi még van határoztatva, hogy a' Követek' kamarájának egy ötöd része minden esztendőnként ki-lépjen, és hogy e' szerént ez a' kamara, öt esztendő alatt újuljon-meg, részenként; hanem a' mi tulajdonképpen a' választás' dolgát illeti; melly a' departamentek' foglalatossága, már ebben a' tekintetben sok bizonytalanságokat hagyott-fenn a' Consti-túció, hogy ezeket újabb törvények által a' két kamarák határozzák-meg. Ennyi-ben áll tulajdonképpen az a' tárgy, a' melly felett a' két kamarák már régen disputál-nak. Már irtuk, hogy a' Követek' kama-rája a' minap az egész dolgot meghatározta vala, de úgy, hogy abba is belé tsapott, a' minek most nem kellett volna kérdésbe is jőni, tudni illik, hogy a' Követek' ka-marája ne részenként újittassék-meg esztendőnként, hanem öt-esztendő alatt egy-szer és egészszén, melynek a' lett volna a' következése, hogy a' mostani Követek ma-gokat öt egész esztendeig megerőssíthették volna a' nemzeti képviselőségben. 'S éppen e' volt az a' pont, a' melly miatt a' Követek' kamarája a' maga célzását el nem érheté, mivelhogy a' Pa i r e k' kamarája nem egy-gyezett-meg benne. E' megesvén, a' Mi-nisterek által megízente a' Király a' dolgot a' Követek' kamarájának, és jóvállotta, hogy már most még valami esztendeig ezt a' tárgyat ne vegyék ismét vizsgálás alá. A' kamara nem fogadta-el ezen jóvállást, ha-nem a' helyet ismét biztosság' eleibe bo-tsátotta a' dolgot, hogy adja vélekedését. A' biztosság megkészítette a' maga véleke-dését, 's Aprilis' 8-dik napján elő akart vél-le állani. A' biztosság' Orátora volt Vil-lele. A' kamara' Előülője Lainè azt mondotta néki, hogy a' laistrom szerént ezen ülésben a' Státus' jövedelmeit és költségeit illető projektomnak az a' része kö-vetkezik, melyben a' vámokrol van szó. Egyéb eránt meg is van határozva a' kama-ra rendtartásai között, hogy az Előülő sem-mi projektumrol való előadásnak vizsgálás'

alá való vétettetését meg nem engedheti, ha arról 24 órával előre nem tudósíttatik.

Forbin - des - Issarts nevű tag, hallván az Előülőnek ezen szavait, egy-szeriben úgy eltüzesedett, 's minden mér-séklettségről úgy elfelejtkezett, hogy nem átalotta lehazuttolni az Előülőt: Nem igaz, úgy mond, hogy ne tudta volna az Előülő azt, hogy ezen előadása ma fog ezen ka-mara' eleibe terjesztetni. Az Előülő meg-intette Forbint, azt mondván, hogy szabja a' rendhez magát — melyre Forbin még jobban felhevésedvén, azt fe-lelte, hogy ő csak az Előülő' szavára néz-ve, és, ha csak az egész kamara által meg nem intetik, nem fogja magát a' rendhez tartani. —

Ezen szókra közönséges felindulás tá-madott az egész kamarában, a' melly így tartott néhány órákig, és mind addig, míg az Előülő voksolás' alá nem botsátotta, hogy szükséges - é a' Választást illető biztosi elő-adást még az nap tanátskozás alá venni, vagy nem? A' voksok' felszámláltatásából úgy jött-ki a' dolog, hogy a' kamara szük-ségesnek ítélte lenni a' biztosi előadásnak még az napi felolvastatását; az Előülő pe-dig kinyilatkoztatta, hogy ő annyira ros-zszúl lett, hogy az előülést tovább telye-séggel nem folytathatja, melyre nézve kér-te az Al-Előülők között Bouviller ne-vűt, hogy vegye által helyette az Elő-ülésnek munkáját. Bouviller azonnal felült az Előülői székbe: Lainè pedig nagy felindulással oda hagyta a' kamarát.

Felolvasztatván azután a' biztosság' elő-adása, a' jött-ki belőlle, hogy telyességgel semmit nem akar abból tudni, hogy a' ka-mara részenként újittassék-meg, 's hogy következésképpen annak egy ötöd része a' képviselőségből még ezen esztendőben ki-lépjen. Ki van a' biztosság' előadásában világosan fejeztetve, hogy a' Választó Col-legiumok (a' departamentekben) egészszén úgy maradjanak, mint most vagynak, ad-dig, míg ezeknek állapotján a' kamarák még ezen folyó 1816-dik esztendőben vál-

toztatást nem tesznek: azonban előre meghatároztatik, hogy az említett Választó Gyűlések semmi egyéb választásra özsze nem hivattatnak, hanem csak egy olyanra, melyet a' Kamarának egészszen való széllyeloszlattatása szükségessé tehet.

Már most az a' kérdés fordult elő, hogy elvégezzék-e a' Status' jövedelmeit 's költségét illető egész tanátskozást előbb, hogy sem az előadott biztossági vélekedést fontolás alá vegyék, vagy pedig haladék nélkül ezt az utolsót vegyék-fel. Nagy és lármazó többséggel meghatározta a' kamara, hogy halasztás nélkül ezt az utolsót, a' választás dolgát vegyék elő, 's azt határozzák, hogy Apr. 10-dik napján tanátskozzanak felette, a' melly meg is esvén, némelly beszélgetések után, a' biztosság' jóvallasai 205 voksokkal 116 ellen meghatározattak. Nevezetesebb beszédet tartottak Gróf De-Cazes és Vaublanc Ministerek, és Roux-de-Chatellet. Ezen utolsónak beszédjéből nyilván kitettzett, hogy az egész vélekedés' dolga ezen a' sarkon forog, hogy a' mostani képviselők nem akarnak változni öt esztendeig. A' többek között ezt is mondotta: Nékünk ezen esztendőben nem kell semmit változnunk; az a' felséges lélek, a' melly most ezen kamarát élteni és eleveníti csak az által tartat-hatik-fenn, ha a' mostani tagok öt esztendeig megmaradhatnak; csak így törölhetünk-el minden visszaéléseket, mellyekhez eddig hozzájuk nem juthattunk.“ — Vaublancot a' mi illeti, réa nézve a' volt nevezetes, hogy ő Minister lévén most még is a' több Ministerek' vélekedése ellen beszéllett: — „Én nyilvánágosan kimondom vélekedésemet. Egy Ministernek ha szintén az Országlást illető tárgyakra

nézve mindenben egy forma lépéseket kell is tenni a' maga Collegaival: a' törvényhozást illető nagy gondolatokra nézve tsakugyan lehetnek neki is magános vélekedései. Itt van tehát az én vélekedésem: Én a' részenként való változást soha helyben nem hagytam, és az egész gyűlésnek egyszersmind való megváltozását amannál örököké előbb betsültem.

A' Lainè nagy meghoszzankodásának April. 8-dikán a' lett a' következése, hogy ő az Elölülésről egészszen lemondott, és tsak addig maradt meg abban, 's pedig addig is tsak a' Király' különös parantsolatjára, míg a' Status ezen esztendőre való jövedelmeit és költségeit illető tanátskozások fognak tartani. Ezt a' Király' parantsolatot Aprilis' 9-dikén olvasta-fel Fő Minister Richelieu a' kamara' ülésében. Foglalatja ez: — „P á r i s, April. 8-dikán. Elölülő Ur! Eleibe terjesztetem a' Királynak, hogy az Ur az Elölülésnek letételére határozta magát. Ö Felsége réám bizta, hogy kérjem az Urat, és ha szükséges leszén, a' Király' nevében parantsoljam is, hogy az Ur az Elölülést, legalább a' Status esztendei finántziáját illető tanátskozásoknak végéig, folytassa. Reménlem, hogy az Ur nem fogja a' Királynak ezen kívánóságát megtagadni.“ Richelieu.

B e l g i u m.

A' Brüsseli újság szerint a' Fr. országban fekvő Prussus seregek' tsendessége nem sokáig tartott. Ismét néhány rendbéli verekedések történtek köztök, a' mellyért sok katonaság fogságra vitetett, 's azt kívánna a' Prussus vezér a' Frantzia Prefektusoktól, hogy ők fenyittsék-meg a' bü-nösnek találtató falusi lakosokat.

Aprilis 21-dik napján adtak 100 Forint Haszas pénzért 347 forintot Váltótze-lában. Egy Császári aranyért 16 fl. 2 kr.

Hazai és egyéb kiegészítő Toldalékok.

A' Magyar Kurir 32. dik darabjához.

Magyar Ország.

Pestről Aprilis' 13. dik napján így irnak: — “

Hazánknak ditsősségére 's fényes familiájának örök emlékezetére Nagy Méltóságú Gróf *Szécsényi Ferentz* Ő Ez. ja jeles Hazafiúságát most újonnan azzal bizonyította-meg, hogy az általa fundáltatott Magyar Nemzeti Bibliothekának Kézirásokban lévő kintseit, mellyeket *Ts. Miller Ferdinand Jákob* Ur rendes Lajstromba szedett, három kötetekben kinyomtattatván, közisméretre hozta ezen nevezet alatt: „Catalogus Manuscriptorum Bibliothecae Nationalis Hungaricae Széchényiano-Regnicolaris. Sopronii Typis Haeredum Siesianorum 1815.“ Ezen szép és költséges munkát a' nagy lelkű Hazafi, mint a' többivel tett, a' Fő Méltóságoknak, Tisztviselő fő Hivataloknak, Tudományos Intézeteknek és magános Tudósoknak ingyen osztogatja. Éljen! és érdemek által szerzett ditső emlékezete virágozzék, míg a' Magyar Nemzet élni fog!

Méltó emlékezetet érdemel itt az is, hogy *Tek. Miller Ferdinand* Director Ur ezen jeles munkát nemcsak rendbe szedte, hanem tellyes tisztelettel a' Nagy Méltóságú *Moecenás*nak ajánlotta. Melly ajánló levélből azt a' fontos észrevételt megjegyzésre méltónak tartjuk, hogy ezen három kötet Kézirások Lajstromában egyéb nem foglaltatik: hanem a' mit a' Tisztelt Gróf a' Hazának ajándékozott, 's így megláthatni, millyen nagy volt már kezdete is azon nevezetes hazafiui Intézetnek, mellyet azolta a' Hazafiak' buzgósága, 's a' Muzemnek erszénye tetemesen megnevelt. A' Director Ur még avval nevelte különben

is jeles érdemét, hogy ezen Catalogushoz egy tudós Dissertatiót foglalt, mellyben a' Kézirások' Gyűjteményeiről, 's azoknak hasznokról szól. Ezen fáradhatatlan munkás Hazafinak méltán kiki velünk hosszú életet és egészséget kíván, hogy Ő Excellentiájának a' Fundátornak óhajta szerént a' Mappák és Czimerek Lajstromát is, mellyhez hozzá kezdett, szerentsésen elvégezhesse.

Nagy Méltóságú *Klubusiczky József* Ur ő Excellentiája, a' Pestis dolgában kiküldetett Királyi Commissarius, a' szomszéd Nemes Vármegyékhez és Városokhoz Mártz. 31. dikén Eszékről illy tudósító levelet küldött: „Igaz örvendezéssel, mellyet kiki egész erejében érezhet, hivatalból jelentem, hogy Racsá, és Jaszenovacz Pétervárad és Gradiskai Regnt. helységekben December' közepén 1815. támadott pestisnek tellyességgel vége vagon, úgy hogy a' katonai Cordon is ezennel eloszlattatik.“ — Valamint a' Tót, 's Horvát Országi Nemes Vármegyék úgy Nemes Somogy és Baranya Vármegyék is tellyes gyönyörűséggel fogják ezen Hirdetést fogadni, 's a' Királyi Biztos Urat ezen alkalmazossággal is megbizonyított maga elszánásáért vég nélkül áldani.

Nemes Bács Vármegyében a' múlt esztendőben a' *Ferencz Tsatornyáján* vittek öszveségesen: 1,277,082 Posonyi mérő Gabonát; 18,409 $3/4$ akó Bort; 122,972 $2/4$ mázsa sót; 147,521 mázsa fát; épületnek való szereket, durva érczet, dohányt, bőrt, gubatsot, szenet, tsert, hadi készületeket, eleséget, házi eszközöket, 's egyéb e' fféle szükségeket öszveségesen 1,024,327 Mázsát. Ezen tereh vitetett 699

hajón, mellyek közül voltak 5—6000 mázsások, egy pedig egészen 10,071 mázsás, melly Eúzát, és Zobot vitt. Azon kívül által ment 392 üres hajó.

Erdély Ország.

Három nagy tekintetű, nagy kedveségben lévő, 's Felső és Státus' szolgálatjában magokat számos esztendőktől fogva való hasznos fáradozások' által megkülönböztetett Hazafiakat, úgy mint az Erdélyi Királyi Tablánál volt Assessort Méltóságos Gróf *Teleki József*, Nemes Hunyad Vármegye Fő Ispányát; Méltóságos Báró *Jósika János*, és Ns. Kövár vidéki Kapitányt 's egyszersmind N. Belső Szolnok Vármegye Fő Ispányi Administrátorát Méltóságos *Katona Sigmund*, Ur ő Nagyságokat, az Erdély Ország Fő Kormányozó Széknél Valóságos Belső Tanácsosokká méltóztatott ki nevezni Cs. K. Felsője.

Elegyes dolgok.

Egy özszeesküvésről, a' mely igen veszedelmes lehetett volna, de szerentsé- sen kivilágosodott, ilyen tudósítást adott ki a' *Londoni Times*, *Madridbol*: — „Ez a' Madridi özszeesküvés a' *Ferdinandus* Király' élete ellen vala intéz- tetve. Egy időtől fogva észre vétetett, hogy a' Gerillás tisztek, kikről tudva van, hogy a' Király és Országlása eránt nem nagy hajlandósággal viseltetnek, igen nagy szá- mal kezdték magokat *Madridban* mű- togatni, melly által arra a' gyanura adtak okot, hogy a' város' tsendességét megakar- ják valamely özszeesküvés által háboríta- ni. Visgálódni kezdvén az Országlószék, kijött, hogy valami özszeesküvés van mun- kában, még tsak a' célja nem tudatott. Azonban néhány czimborások, a' kik már név szerént esmértettek, özszefogdostat- ván, a' régi Spanyol szokás szerént *Tor- túrára* vonattattak, 's kinoztatván mindent kivallottak, főképpen, hogy a' Királyt, a' testvéreivel egyetemben ki akarták légyen végezni a' világból.

(A' többi következik).

J e l e n t é s.

A' következő tzímű Munka, melly itt Bétsben Előfizetés segittségével adatik - ki, Haas Könyváros boltjában, a' Magyar Pub- likum figyelmetességét is különösen meg- érdemli; annyival inkább, hogy annak ér- demes Írója és Kiadója, Munkájának egyik fő tárgyává tette: a' Historiában Neveze- tessé lett Magyar Vitézeknek és más elhi- resedett Magyar Fő Embereknek Életek Le írását, nevezetes Tetteik előadását 's illen- dő magasztalását ezen Munkájában kiadni: minéműek Hunyadi, Zrínyi, Rakótzai, Tö- köli, Frangepán, Nádasdy, Bethlen, Ba- káts, Kinizsi, Martinuzi, Benyovszky, Kray, 's a' többi. — Ezen jeles Munká- nak, melly az Austriai Birodalomban élt Hérosoknak nemkülömben a' rettenetessé lett Lázzasztó Zenebonás Híres Emberek- nek Életek' Leírását foglalja magában ez:

P A N T H E O N

denkwürdiger Wunderthaten
volksthümlicher Heroen,
und
furchtbarer Empörer
des

Oesterreichischen Gesamt-Reiches;
von

Dr. Franz Sartori.

In 3 bis 4 Banden, zu 3 Heften, mit wohl- getroffenen und schön gestochenen Por- traits.

gr. 8. auf schönem Postdruckpapier rein und korrekt gedruckt, im eleganten Um- schlag broschirt.

Ez a' Munka Tsomónként adatik - ki, 's mindenikét egy két 's néha több Héros- nak rézre metszett képe ékesíti. Az arra egy Tsomónak Előfizetéssel 2 for. 30 kr. Eddig már három Tsomó jelent - meg. — Vajha az illyen Munkák, mellyek minden rendű Olvasót valóban haszonnal gyönyör- ködtetnek, a' hiú Románok sokszor er- költs - vesztegető 's mindenkor ámitva mű- lattató olvasását elnyomhatnák!